

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः,
श्री गुरुभ्यो नमः, हरिः ओं
—

कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता पद पाठः
(वाक्य सहित)

चतुर्थकाण्डे तृतीयः प्रश्नः

Notes:

1. Please refer to the book “TS Kandam 1” and “TS 1.1 pada paadam with Vaakyam” for notes and conventions used in this Compilation.
2. Please download our vedic compilations from our web site www.vedavms.in

Table of Contents

**4 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां पद पाठे चतुर्थ
काण्डं 3**

4.3 चतुर्थकाण्डे तृतीयः प्रश्नः – चित्तिवर्णनं.....3

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः,

श्री गुरुभ्यो नमः , हरिः ओं

4 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां पद पाठे

चतुर्थ काण्डं

4.3 चतुर्थकाण्डे तृतीयः प्रश्नः – चितिर्वर्णनं

4.3.1.1

अपां त्वेमन्थ् सादयाम्यपां त्वोद्धन्थ् सादयाम्यपां त्वा भस्मन्थ् ॥
सादयाम्यपां त्वा ज्योतिषि सादयाम्यपां त्वाऽयने सादयाम्यर्णवे सदने
सीद समुद्रे सदने सीद सलिले सदने सीदापां क्षये सीदापां
सधिषि सीदापां त्वा सदने सादयाम्यपां त्वा सधस्थे सादयाम्यपां
त्वा पुरीषे सादयाम्यपां त्वा योनौ () सादयाम्यपां त्वा पार्थसि
सादयामि गायत्री छन्द-स्त्रिष्टुप् छन्दो जगती छन्दोऽनुष्टुप् छन्दः
पङ्क्तिश्छन्दः । 1

4.3.1.1 - Padam

अ॒पाम् । त्वा । ए॒मन् । सा॒दया॒मि । अ॒पाम् । त्वा । ओ॒द्मन् ।
सा॒दया॒मि । अ॒पाम् । त्वा । भ॒स्मन् । सा॒दया॒मि । अ॒पाम् । त्वा ।
ज्यो॒तिषि॑ । सा॒दया॒मि । अ॒पाम् । त्वा । अ॒यने॑ । सा॒दया॒मि । अ॒र्णवे॑ ।
स॒दने॑ । सी॒द । स॒मुद्रे॑ । स॒दने॑ । सी॒द । स॒लि॒ले । स॒दने॑ । सी॒द ।
अ॒पाम् । क्ष॒ये॑ । सी॒द । अ॒पाम् । स॒धिषि॑ । सी॒द । अ॒पाम् । त्वा ।
स॒दने॑ । सा॒दया॒मि । अ॒पाम् । त्वा । स॒ध॒स्थ॒ इति॑ स॒ध – स्थे॑ ।
सा॒दया॒मि । अ॒पाम् । त्वा । पु॒रीषे॑ । सा॒दया॒मि । अ॒पाम् । त्वा ।
यो॒नौ () । सा॒दया॒मि । अ॒पाम् । त्वा । पा॒थ॒सि । सा॒दया॒मि ।
गा॒य॒त्री । छ॒न्दः । त्रि॒ष्टुप् । छ॒न्दः । ज॒गती॑ । छ॒न्दः ।
अ॒नु॒ष्टु॒बि॒त्यनु॑ – स्तुप् । छ॒न्दः । प॒ङ्क्तिः॑ । छ॒न्दः । 1 (65)

(यो॒नौ – प॒ञ्च॒द॒श॒ च) (A1)

4.3.2.1

अ॒यं पु॒रो भु॒व॒स्तस्य॑ प्रा॒णो भौ॒वा॒य॒नो व॑स॒न्तः प्रा॒णाय॑नो गा॒य॒त्री
वा॒स॒न्ती गा॒य॒त्रि॒यै गा॒य॒त्रं गा॒य॒त्रादु॒पाञ् शुरु॒पाञ् शो॒स्त्रि॒वृत् त्रि॒वृत्तो॑

रथ॑न्तर॒ꣳ रथ॑न्तराद्-वसि॑ष्ठ ऋषिः॑ प्रजा॑पति गृही॑तया त्वया॑ प्राणं॑
गृह्णामि॑ प्रजा॑भ्योऽयं दक्षि॑णा विश्व॑कर्मा तस्य॑ मनो॑ वैश्व॑कर्मणं ग्रीष्मो॑
मान॑सस्त्रि॒ष्टुग॒ग्रैष्मी त्रि॒ष्टुभ॒ ऐड॒मैडा-दन्त॑र्यामो॑ ऽन्तर्या॑मात् पञ्च॑दशः
पञ्च॑दशाद्-बृह॑द्-बृह॑तो भरद्वाज॑ ऋषिः॑ प्रजा॑पति गृही॑तया
त्वया॑ मनो॑ - [] 2

4.3.2.1 - Padam

अय॑म् । पुरः॑ । भुवः॑ । तस्य॑ । प्राण॑ इति॑ प्र - अनः॑ । भौवा॑यनः ।
वस॑न्तः । प्राणा॑यनः । गाय॑त्री । वास॑न्ती । गाय॑त्रियै । गाय॑त्रम् ।
गाय॑त्रात् । उपा॑ꣳशुरित्युप - अꣳशुः । उपा॑ꣳशोरित्युप-अꣳशोः ।
त्रिवृ॑दिति॑ त्रि - वृत् । त्रिवृ॑त इति॑ त्रि - वृत्तः । रथ॑न्तरमि॑ति
रथं - तर॑म् । रथ॑न्तरादिति॑ रथं - तरा॑त् । वसि॑ष्ठः । ऋषिः॑ ।
प्रजा॑पतिगृही॑तयेति॑ प्रजा॑पति - गृही॑तया । त्वया॑ । प्राणमि॑ति
प्र - अन॑म् । गृह्णामि॑ । प्रजा॑भ्य इति॑ प्र - जा॑भ्यः । अय॑म् ।
दक्षि॑णा । विश्व॑कर्मेति॑ विश्व - कर्मा॑ । तस्य॑ । मनः॑ ।

वै॒श्व॒क॒र्म॒ण॒मि॒ति॒ वै॒श्व॒ – क॒र्म॒ण॒म् । ग्री॒ष्मः॑ । मा॒न॒सः॑ । त्रि॒ष्टुक्॑ ।
ग्री॒ष्मी॑ । त्रि॒ष्टु॒भः॑ । ऐ॒डम् । ऐ॒डात् । अ॒न्त॒र्या॒म इ॒त्यन्तः॑ – या॒मः॑ ।
अ॒न्त॒र्या॒मादि॒त्यन्तः॑ – या॒मात् । प॒ञ्च॒द॒श इति॑ पञ्च – द॒शः॑ ।
प॒ञ्च॒द॒शादि॒ति पञ्च॑-द॒शात् । बृ॒हत् । बृ॒हतः॑ । भ॒रद्वा॒जः॑ । ऋ॒षिः॑ ।
प्र॒जा॒प॒ति॒गृ॒ही॒तये॒ति प्र॒जा॒प॒ति॒ – गृ॒ही॒तया॑ । त्वया॑ । म॒नः॑ । 2 (50)

4.3.2.2

गृ॒ह्णामि॑ प्र॒जा॒भ्योऽयं॑ प॒श्चाद्-वि॒श्व॒व्य॒चास्त॒स्य चक्षु॑र्वै॒श्व॒व्य॒चसं॑
व॒र्षा॒णि चाक्षु॑षा॒णि ज॒गती॑ वा॒र्षी॑ ज॒गत्या॑ ऋ॒क्षम॑मृ॒क्षमा॑च्छु॒क्रः
शु॒क्राथ् स॒प्तद॒शः स॒प्तद॒शाद्-वै॒रूपं॑ वै॒रूपाद्-वि॒श्वामि॑त्र ऋ॒षिः॑
प्र॒जा॒प॒ति गृ॒ही॒तया॑ त्वया॑ चक्षु॑र्गृ॒ह्णामि॑ प्र॒जा॒भ्य इ॒दमु॑त्तराथ् सु॒वस्त॒स्य
श्रो॒त्रं सौ॒वं श॒रच्छ्रौ॒त्र्यनु॑ष्टुप्-छा॒रद्व॒नुष्टु॑भः स्वा॒रं स्वा॒रा॒न्मन्थी॑
मन्थि॑न॒ एक॒विं॒श एक॒विं॒शाद् वै॒राजं॑ वै॒राजा॑ज्ज॒मद॑ग्निर् ऋ॒षिः॑
प्र॒जा॒प॒ति गृ॒ही॒तया॑ – [] 3

4.3.2.2 - Padam

गृ॒ह्णामि॑ । प्र॒जा॒भ्य॒ इति॑ प्र – जा॒भ्यः॑ । अ॒यम् । प॒श्चात् । वि॒श्वव्य॑चा
इति॑ वि॒श्व – व्य॑चाः । तस्य॑ । चक्षुः॑ । वै॒श्वव्य॑चसमिति॑
वै॒श्व – व्य॑चसम् । व॒र्षा॒णि । चाक्षु॑षाणि । जगती॑ । वा॒र्षी ।
जग॑त्याः । ऋक्ष॑मम् । ऋक्ष॑मात् । शु॒क्रः । शु॒क्रात् । स॒प्त॒द॒श इति॑
स॒प्त – द॒शः । स॒प्त॒द॒शा॒दिति॑ स॒प्त–द॒शात् । वै॒रूप॑म् । वै॒रूपा॑त् ।
वि॒श्वामि॑त्र इति॑ वि॒श्व – मि॒त्रः । ऋ॒षिः । प्र॒जाप॑तिगृहीतयेति॑ प्र॒जाप॑ति
– गृ॒ही॒तया॑ । त्वया॑ । चक्षुः॑ । गृ॒ह्णामि॑ । प्र॒जा॒भ्य॒ इति॑ प्र – जा॒भ्यः॑ ।
इ॒दम् । उ॒त्तरा॑दित्युत् – त॒रात् । सु॒वः । तस्य॑ । श्रो॒त्रम् । सौ॒वम् ।
श॒रत् । श्रौ॒त्री । अ॒नु॒ष्टु॒बि॒त्यनु॑ – स्तुप् । श॒र॒दी । अ॒नु॒ष्टु॒भ
इ॒त्यनु॑ – स्तु॒भः । स्वा॒रम् । स्वा॒रात् । म॒न्थी । म॒न्थि॒नः । ए॒क॒वि॒ं॒श
इ॒त्ये॒क – वि॒ं॒शः । ए॒क॒वि॒ं॒शा॒दित्ये॑क – वि॒ं॒शात् । वै॒रा॒जम् ।
वै॒रा॒जात् । ज॒म॒द॒ग्निः । ऋ॒षिः ।
प्र॒जाप॑तिगृहीतयेति॑ प्र॒जाप॑ति – गृ॒ही॒तया॑ । 3 (50)

4.3.2.3

त्वया॑ श्रो॒त्रं गृ॒ह्णामि॑ प्र॒जाभ्य॑ इ॒यमु॒परि॑ म॒तिस्त॒स्यै॑ वाङ्मा॒ती हे॒मन्तो॑
वा॒च्याय॒नः प॒ङ्क्तिर्है॒मन्ती॑ पं॒क्त्यै॑ नि॒धन॑वन्नि॒धन॑वत आग्रयण
आग्रयणात् त्रिणवत्रयस्त्रि॒ंशौ त्रिणवत्रयस्त्रि॒ंशाभ्यां॑ शा॒क्वरै॒वते॑
शा॒क्वरै॒वताभ्यां॑ विश्व॒कर्म॑र्षिः प्र॒जाप॑ति गृही॒तया॑ त्वया॒ वाचं॑
गृ॒ह्णामि॑ प्र॒जाभ्यः॑ । 4

4.3.2.3 - Padam

त्वया॑ । श्रो॒त्रम् । गृ॒ह्णामि॑ । प्र॒जाभ्य॑ इति प्र-जाभ्यः । इ॒यम् । उ॒परि॑ ।
म॒तिः । त॒स्यै॑ । वाक् । मा॒ती । हे॒मन्तः॑ । वा॒च्याय॒नः । प॒ङ्क्तिः॑ ।
है॒मन्ती॑ । प॒ङ्क्त्यै॑ । नि॒धन॑वदिति नि॒धन॑ – वत् । नि॒धन॑वत इति
नि॒धन॑ – वतः । आग्रयणः । आग्रयणात् । त्रिणवत्रयस्त्रि॒ंशाविति॑
त्रिणव – त्रयस्त्रि॒ंशौ । त्रिणवत्रयस्त्रि॒ंशाभ्यामिति॑
त्रिणव – त्रयस्त्रि॒ंशाभ्याम् । शा॒क्वरै॒वते॑ इति शा॒क्वर॑ – रै॒वते॑ ।
शा॒क्वरै॒वताभ्यामिति॑ शा॒क्वर॑ – रै॒वताभ्याम् । विश्व॒कर्म॑ति
विश्व॑ – कर्मा॑ । ऋषिः । प्र॒जाप॑तिगृही॒तयेति॑ प्र॒जाप॑ति – गृही॒तया॑ ।

त्वया॑ । वाच॑म् । गृह्णामि॑ । प्र॒जाभ्य॑ इति॑ प्र – जाभ्यः॑ । 4 (30)

(त्वया॑ मनो॑-जमद॑ग्निर्ऋषिः॑ प्र॒जाप॑तिगृहीतया-त्रि॑ंशच्च॑) (A2)

4.3.3.1

प्राची॑ दि॒शां व॑सन्त ऋतूनाम॑ग्निर्दे॒वता॑ ब्रह्म॑ द्रवि॑णं त्रिवृ॑त् स्तोमः॑
स उ॑ पञ्चद॑शवर्तनि-स्त्र्यवि॑र्वयः॑ कृत॑मयानां॑ पुरो॒वातो॑ वातः॑ सान॑ग
ऋषि॑र्दक्षि॒णा दि॒शां ग्री॒ष्म ऋतूनामिन्द्रो॑ दे॒वता॑ क्षत्रं॑ द्रवि॑णं पञ्चद॑शः
स्तोमः॑ स उ॑ सप्तद॑श वर्तनि-र्दित्य॑वाङ्-वयस्त्रेता॑ऽयानां॑ दक्षि॒णाद्वातो॑
वातः॑ सना॒तन॑ ऋषिः॑ प्र॒तीची॑ दि॒शां व॑र्षा ऋतूनां॑ विश्वे॑

दे॒वा दे॒वता॑ विङ्-[] 5

4.3.3.1 - Padam

प्राची॑ । दि॒शाम् । व॑सन्तः । ऋतूनाम् । अ॒ग्निः । दे॒वता॑ । ब्रह्म॑ ।
द्रवि॑णम् । त्रिवृ॑दिति॑ त्रि – वृत् । स्तोमः॑ । सः । उ॑ ।
पञ्चद॑शवर्तनिरिति॑ पञ्चद॑श – वर्तनिः॑ । त्र्यवि॑रिति॑ त्रि – अ॒विः ।
वयः॑ । कृत॑म् । अ॒यानाम् । पुरो॒वात॑ इति॑ पुरः – वातः॑ । वातः॑ ।
सान॑गः । ऋषिः॑ । दक्षि॒णा । दि॒शाम् । ग्री॒ष्मः । ऋतूनाम् । इन्द्रः॑ ।

दे॒वता॑ । क्ष॒त्रम् । द्र॒वि॒णम् । पञ्च॑द॒श इति॑ पञ्च – द॒शः । स्तो॒मः ।
सः । उ । स॒प्तद॒शव॑र्त॒निरि॑ति स॒प्तद॒श – वर्त॑निः । दि॒त्यवा॑डि॒ति
दि॒त्य – वाट् । वयः॑ । त्रे॒ता । अ॒या॒नाम् । दक्षि॑णाद् वा॒त इति॑
दक्षि॑णात् – वा॒तः । वा॒तः । स॒ना॒त॒न इति॑ स॒ना – त॒नः । ऋ॒षिः ।
प्र॒ती॒ची॑ । दि॒शाम् । व॒र्षाः । ऋ॒तूना॑म् । वि॒श्वे॑ । दे॒वाः । दे॒वता॑ ।
विट् । 5 (50)

4.3.3.2

द्र॒वि॒णं स॒प्तद॒श स्तो॒मः स उ॑ वे॒कवि॑ श॒वर्त॑नि-स्त्रि॒व॒थ्सो
वयो॑ द्वा॒परो॒ऽया॒नां प॒श्चाद्वा॑तो वा॒तोऽह॑भू॒न ऋ॒षिरु॑दी॒ची दि॒शां श॒रद्-
ऋ॒तूनां॑ मि॒त्राव॑रु॒णौ दे॒वता॑ पु॒ष्टं द्र॒वि॒णमे॑कवि॒शः स्तो॒मः स उ॑
त्रि॒णव॑वर्त॒नि-स्तु॑र्य॒वाड् वय॑ आ॒स्क॒न्दो ऽया॒नामु॑त्त॒राद्-वा॑तो वा॒तः प्र॒त्न
ऋ॒षिरू॒र्ध्वा दि॒शां हे॑म॒न्तशि॑शि॒रावृ॑तू॒नां बृ॒हस्प॑तिर्दे॒वता॑ व॒र्चो द्र॒वि॒णं
त्रि॒णव॑ स्तो॒मः स उ॑ त्रय॒स्त्रि॒श॒वर्त॑निः प॒ष्ठवा॑द्वयो () ऽभि॒भूर॑या॒नां
वि॒ष्वग्वा॑तो वा॒तः सु॒पर्ण॑ ऋ॒षिः पि॒तरः॑ पि॒ताम॑हाः प॒रेऽव॑रे ते नः पान्तु

ते नोऽवन्त्वस्मिन् ब्रह्मन्नस्मिन् क्षत्रेऽस्या-माशिष्यस्यां
पुरोधायामस्मिन् कर्मन्नस्यां देवहूत्यां । 6

4.3.3.2 - Padam

द्रविणम् । सप्तदश इति सप्त - दशः । स्तोमः । सः । उ ।
एकविंशवर्तनिरित्येकविंश - वर्तनिः । त्रिवथ्स इति त्रि-वथ्सः ।
वयः । द्वापरः । अयानाम् । पश्चाद् वात इति पश्चात्-वातः । वातः ।
अहभूनः । ऋषिः । उदीची । दिशाम् । शरत् । ऋतूनाम् ।
मित्रावरुणाविति मित्रा - वरुणौ । देवता । पुष्टम् । द्रविणम् ।
एकविंश इत्येक - विंशः । स्तोमः । सः । उ ।
त्रिणववर्तनिरिति त्रिणव - वर्तनिः । तुर्यवाडिति तुर्य-वाट् । वयः ।
आस्कन्द इत्या - स्कन्दः । अयानाम् । उत्तराद् वात
इत्युत्तरात् - वातः । वातः । प्रत्नः । ऋषिः । ऊर्ध्वा । दिशाम् ।
हेमन्तशिशिराविति हेमन्त - शिशिरौ । ऋतूनाम् । बृहस्पतिः ।
देवता । वर्चः । द्रविणम् । त्रिणव इति त्रि - नवः । स्तोमः । सः ।

उ । त्रयस्त्रिंशवर्तनिरिति त्रयस्त्रिंश – वर्तनिः । पष्ठवादिति
 पष्ठ – वात् । वयः () । अभिभूरित्यभि – भूः । अयानाम् ।
 विष्वग्वात इति विष्वक् – वातः । वातः । सुपर्ण इति सु – पर्णः ।
 ऋषिः । पितरः । पितामहाः । परैः । अवरे । ते । नः । पान्तु । ते ।
 नः । अवन्तु । अस्मिन् । ब्रह्मन् । अस्मिन् । क्षत्रे । अस्याम् ।
 आशिषीत्या – शिषि । अस्याम् । पुरोधायामिति पुरः – धायाम् ।
 अस्मिन् । कर्मन् । अस्याम् । देवहूत्यामिति देव-हूत्याम् । 6 (78)

(विट् – पष्ठवाद् वयो – ऽष्टाविंशतिश्च) (A3)

4.3.4.1

ध्रुवक्षिति – ध्रुवयोनि-ध्रुवाऽसि ध्रुवां योनिमा सीद साध्या ।
 उख्यस्य केतुं प्रथमं पुरस्तादश्विनाऽध्वर्यू सादयतामिह त्वा ।
 स्वे दक्षे दक्षपितेह सीद देवत्रा पृथिवी बृहती रराणा ।
 स्वासस्था तनुवा सं विशस्व पितेवैधि सूनव आ
 सुशेवाऽश्विनाध्वर्यू सादयतामिह त्वा । कुलायिनी वसुमती
 वयोधा रयिं नो वर्ध बहुलं सुवीरं । 7

4.3.4.1 - Padam

ध्रुव॑क्षि॒तीरि॑ति ध्रुव॑ – क्षि॒तिः । ध्रुव॑यो॒निरि॑ति ध्रुव॑-यो॒निः । ध्रुवा॑ ।
अ॒सि । ध्रुवा॑म् । यो॒निम् । ए॒ति । सी॒द । सा॒ध्या । उ॒ख्यस्य॑ ।
के॒तुम् । प्र॒थ॒मम् । पु॒रस्ता॑त् । अ॒श्विना॑ । अ॒ध्वर्यू॑ इति । सा॒दय॑ताम् ।
इ॒ह । त्वा । स्वे । दक्षे॑ । दक्ष॑पि॒तेति॑ दक्ष॑ – पि॒ता । इ॒ह । सी॒द ।
दे॒वत्रे॑ति दे॒व – त्रा । पृ॒थि॒वी । बृ॒हती॑ । ररा॑णा । स्वा॒स॒स्थेति॑
सु – आ॒स॒स्था । त॒नुवा॑ । स॒मि॒ति । वि॒श॒स्व । पि॒ता । इ॒व । ए॒धि ।
सू॒नवे॑ । ए॒ति । सु॒शेवे॑ति सु – शे॒वा । अ॒श्विना॑ । अ॒ध्वर्यू॑ इति ।
सा॒दय॑ताम् । इ॒ह । त्वा । कु॒ला॒यिनी॑ । वसु॑म॒तीति॑ वसु॑ – म॒ती ।
वयो॑धा इति वयः – धाः । र॒यिम् । नः । वर्ध॑ । बहु॒लम् ।
सु॒वीर॑मि॒ति सु – वी॒रम् । 7 (50)

4.3.4.2

अपा॑म॒तिं दु॒र्म॒तिं बा॑ध॒माना॑ रा॒यस्पो॑षे य॒ज्ञप॑ति॒माभ॑जन्ती सु॒व॒र्धेहि॑
यज॑मा॒नाय॑ पो॒षम॑श्विनाऽध्व॒र्यू सा॑दय॒तामि॑ह त्वा ।
अ॒ग्नेः पु॒रीष॑म॒सि दे॒वया॑नी तां त्वा वि॒श्वे अ॒भि गृ॑णन्तु दे॒वाः ।

स्तो॑म॒पृ॒ष्ठा॑ घृ॒तव॑ती॒ह॒ सी॒द॒ प्र॒जाव॑दस्मो॒ द्र॒वि॒णा ऽऽ*य॑जस्वा॒श्विना॑
ऽध्व॑र्यू॒ सा॒दय॑तामि॒ह॒ त्वा॑ । दि॒वो मू॒र्धाऽसि॑ पृ॒थि॒व्या नाभि॑र्विष्टं॒भनी॑
दि॒शाम॑धि॒पत्नी॑ भुव॒नानां॑ । 8

4.3.4.2 - Padam

अ॒पे॒ति॑ । अ॒म॒ति॒म् । दु॒र्म॒ति॒मि॒ति॑ दुः – म॒ति॒म् । बा॒ध॒मा॒ना । रा॒यः ।
पो॒षे॑ । य॒ज्ञ॒प॒ति॒मि॒ति॑ य॒ज्ञ – प॒ति॒म् । आ॒भ॒ज॒न्ती॒त्या – भ॒ज॒न्ती॑ ।
सु॒वः॑ । धे॒हि॑ । य॒ज॒मा॒नाय॑ । पो॒ष॒म् । अ॒श्वि॒ना॑ । अ॒ध्व॒र्यू इति॑ ।
सा॒दय॑ताम् । इ॒ह । त्वा॑ । अ॒ग्नेः॑ । पु॒री॒ष॒म् । अ॒सि॑ । दे॒व॒या॒नी॒ति॑
दे॒व – या॒नी॑ । ता॒म् । त्वा॑ । वि॒श्वे॑ । अ॒भी॒ति॑ । गृ॒ण॒न्तु॑ । दे॒वाः ।
स्तो॑म॒पृ॒ष्ठेति॑ स्तो॑म – पृ॒ष्ठा । घृ॒तव॑तीति॑ घृ॒त – व॒ती॑ । इ॒ह । सी॒द॒ ।
प्र॒जाव॑दिति॑ प्र॒जा – व॒त् । अ॒स्मो इति॑ । द्र॒वि॒णा । ए॒ति॑ । य॒ज॒स्व ।
आ॒श्वि॒ना॑ । अ॒ध्व॒र्यू इति॑ । सा॒दय॑ताम् । इ॒ह । त्वा॑ । दि॒वः । मू॒र्धा ।
अ॒सि॑ । पृ॒थि॒व्याः । नाभिः॑ । विष्टं॒भनी॑ति॑ वि – स्तं॒भनी॑ । दि॒शाम् ।
अधि॑प॒त्नीत्य॑धि – प॒त्नी॑ । भुव॒नाना॑म् । 8 (50)

4.3.4.3

ऊ॒र्मिर्द्र॒प्सो॒ अपा॑म॒सि वि॒श्वक॑र्मा॒ त ऋ॑षि॒र॒श्विना॑ऽध्व॒र्यू सा॑दय॒तामि॒ह
त्वा । स॒जूर॒ऋ॒तुभिः॑ स॒जूर्वि॒धाभिः॑ स॒जूर्व॒सुभिः॑ स॒जू रु॒द्रैः
स॒जूर॑दि॒त्यैः स॒जूर्वि॒श्वैर्दे॒वैः स॒जूर्दे॒वैः स॒जूर्दे॒वैर्वयो॑-ना॒धैर॒ग्नये॑ त्वा
वै॒श्वान॑रा॒या॒श्विना॑ऽध्व॒र्यू सा॑दय॒तामि॒ह त्वा । प्रा॒णं मे॑ पा॒ह्यपा॒नं मे॑ पा॒हि
व्या॒नं मे॑ पा॒हि चक्षु॑र्म॒ उ॒र्व्या () वि॒ भा॒हि श्रो॑त्रं मे॒ श्लो॒कया॑प-
स्पि॒न्वौष॑धी॒र्जिन्व॑ द्वि॒पात् पा॒हि च॑तु॒ष्पाद॑व दि॒वो वृ॒ष्टिमे॑रय । 9

4.3.4.3 - Padam

ऊ॒र्मिः । द्र॒प्सः । अ॒पाम् । अ॒सि । वि॒श्वक॑र्मेति॒ विश्व॑ - क॒र्मा । ते ।
ऋ॑षिः । अ॒श्विना॑ । अ॒ध्वर्यू॑ इति । सा॒दय॒ताम् । इ॒ह । त्वा ।
स॒जूरि॑ति स - जूः । ऋ॒तुभि॑रि॒त्यृतु॑ - भिः । स॒जूरि॑ति स - जूः ।
वि॒धाभि॑रिति वि-धाभिः । स॒जूरि॑ति स-जूः । व॒सुभि॑रिति व॒सु-भिः ।
स॒जूरि॑ति स - जूः । रु॒द्रैः । स॒जूरि॑ति स - जूः । आ॒दि॒त्यैः ।
स॒जूरि॑ति स - जूः । वि॒श्वैः । दे॒वैः । स॒जूरि॑ति स - जूः । दे॒वैः ।
स॒जूरि॑ति स - जूः । दे॒वैः । वयो॑ना॒धैरि॑ति वयः - ना॒धैः । अ॒ग्नये॑ ।

त्वा । वै॒श्वान॑राय । अ॒श्विना॑ । अ॒ध्वर्यू॑ इति । सा॒दय॑ताम् । इ॒ह । त्वा ।
 प्रा॒णमि॑ति प्र – अ॒नम् । मे । पा॒हि । अ॒पान॑मित्यप – अ॒नम् । मे ।
 पा॒हि । व्या॒नमि॑ति वि-अ॒नम् । मे । पा॒हि । चक्षुः॑ । मे । उ॒र्व्या () ।
 वी॒ति । भा॒हि । श्रो॑त्रम् । मे । इ॒लोक॑य । अपः । पि॒न्व । ओष॑धीः ।
 जि॒न्व । द्वि॒पादि॑ति द्वि – पा॒त् । पा॒हि । चतु॑ष्पादि॒ति चतुः॑ – पा॒त् ।
 अ॒व । दि॒वः । वृ॒ष्टिम् । ए॒ति । ई॒रय॑ । 9 (67)

(सु॒वीरं॑ – भु॒वनाना॑ – मु॒र्व्या – स॒प्तद॑श च) (A4)

4.3.5.1

त्र्य॒विर्व॑यस्त्रि॒ष्टुप् छन्दो॑ दि॒त्यवा॑ङ् वयो॑ वि॒राट् छन्दः॑ पञ्चा॒विर्व॑यो
 गाय॑त्री छन्दस्त्रि॒वथ्सो॑ वय॑ उ॒ष्णिहा॑ छन्द॑ स्तु॒र्यवा॑ङ् वयो॑ऽनु॒ष्टुप्
 छन्दः॑ ष॒ष्टवा॑ङ् वयो॑ बृ॒हती॑ छन्द॑ उ॒क्षा वयः॑ स॒तो बृ॑हती॒ छन्द॑ ऋष॒भो
 वयः॑ क॒कुच्छ॑न्दो धे॒नुर्व॑यो जग॑ती॒ छन्दो॑ऽन॒ड्वान् वयः॑ प॒ङ्क्तिः॑ छन्दो॑
 ब॒स्तो वयो॑ वि॒वलं॑ छन्दो॑ वृ॒ष्णिर्व॑यो वि॒शालं॑ छन्दः॑ पु॒रुषो॑ वय॑ ()
 स्त॒न्द्रं छन्दो॑ व्या॒घ्रो वयो॑ऽना॒धृष्टं॑ छन्दः॑ सि॒न्धो वयः॑ छ॒न्दिः॑ छन्दो॑

विष्टं॑भो॒ वयो॑ऽधि॒पतिः॑ छन्दः॑ क्षत्रं॑ वयो॑ मय॑न्दं॒ छन्दो॑ विश्व॑कर्मा
वयः॑ परमे॑ष्ठी छन्दो॑ मूर्धा॑ वयः॑ प्र॒जापतिः॑ छन्दः॑ । 10

4.3.5.1 - Padam

त्र्य॒विरि॑ति॒ त्रि – अ॒विः । वयः॑ । त्रि॒ष्टुप् । छन्दः॑ । दि॒त्यवा॑डिति॒
दि॒त्य – वाट् । वयः॑ । वि॒राडिति॑ वि – राट् । छन्दः॑ । पञ्चा॑वि॒रिति॒
पञ्च॑-अ॒विः । वयः॑ । गा॒यत्री । छन्दः॑ । त्रि॒वथ्स॑ इति॒ त्रि – व॒थ्सः ।
वयः॑ । उ॒ष्णिहा॑ ॥ छन्दः॑ । तु॒र्यवा॑डिति॒ तुर्य॑ – वाट् । वयः॑ ।
अनु॑ष्टु॒बित्य॑नु – स्तुप् । छन्दः॑ । प॒ष्ठवा॑डिति॒ पष्ठ॑ – वात् । वयः॑ ।
बृ॒हती । छन्दः॑ । उ॒क्षा । वयः॑ । स॒तो बृ॒हती॑ति॒ सतः॑ – बृ॒हती ।
छन्दः॑ । ऋ॒षभः॑ । वयः॑ । क॒कुत् । छन्दः॑ । धे॒नुः । वयः॑ । जग॑ती ।
छन्दः॑ । अ॒नङ्वा॑न् । वयः॑ । प॒ङ्क्तिः॑ । छन्दः॑ । ब॒स्तः । वयः॑ ।
वि॒वल॑मिति॒ वि – व॒लम् । छन्दः॑ । वृ॒ष्णिः । वयः॑ । वि॒शाल॑मिति॒
वि-शा॑लम् । छन्दः॑ । पु॒रुषः॑ । वयः॑ () । त॒न्द्रम् । छन्दः॑ । व्या॒घ्रः ।
वयः॑ । अ॒नाधृ॑ष्टमि॒त्यना॑ – धृ॒ष्टम् । छन्दः॑ । सि॒ङ्हः । वयः॑ । छ॒दिः ।

छन्दः । विष्टंभ इति वि – स्तंभः । वयः । अधिपतिरित्यधि-पतिः ।

छन्दः । क्षत्रम् । वयः । मयन्दम् । छन्दः । विश्वकर्मेति

विश्व – कर्मा । वयः । परमेष्ठी । छन्दः । मूर्धा । वयः ।

प्रजापतिरिति प्रजा – पतिः । छन्दः । 10 (76)

(पुरुषो वयः – षड् विज्ञातिश्च) (A5)

4.3.6.1

इन्द्राग्नी अव्यथमानामिष्टकां दृहन्तं युवं ।

पृष्ठेन द्यावापृथिवी अन्तरिक्षं च वि बाधतां ।

विश्वकर्मा त्वा सादयत्वन्तरिक्षस्य पृष्ठे व्यचस्वतीं प्रथस्वतीं

भास्वतीं सूरिमतीमा या द्यां भास्या पृथिवीमोर्वन्तरिक्ष-मन्तरिक्षं

यच्छान्तरिक्षं दृहान्तरिक्षं मा हिंसी विश्वस्मै प्राणायानाय

व्यानायोदानाय प्रतिष्ठायै चरित्राय वायुस्त्वाऽभि पातु मह्या स्वस्त्या

छर्दिषा – [] 11

4.3.6.1 - Padam

इन्द्रा॑ग्नी॒ इतीन्द्र॑ – अ॒ग्नी॒ । अ॒व्यथ॑मानाम् । इष्ट॑काम् । दृ॒ह॒तम् ।
यु॒वम् । पृ॒ष्ठेन॑ । द्या॒वापृ॑थिवी इति द्या॒वा-पृ॑थिवी । अ॒न्तरि॑क्षम् । च ।
वी॒ति॒ । बा॒धता॑म् । वि॒श्वक॑र्मेति वि॒श्व – क॑र्मा । त्वा । सा॒दय॑तु ।
अ॒न्तरि॑क्षस्य । पृ॒ष्ठे । व्य॒चस्व॑तीम् । प्र॒थस्व॑तीम् । भा॒स्वती॑म् ।
सू॒रि॒मती॑मिति सू॒रि – म॑तीम् । ए॒ति॒ । या । द्या॒म् । भा॒सि॑ । ए॒ति॒ ।
पृ॒थि॒वीम् । ए॒ति॒ । उ॒रु । अ॒न्तरि॑क्षम् । अ॒न्तरि॑क्षम् । य॒च्छ ।
अ॒न्तरि॑क्षम् । दृ॒ह॒ । अ॒न्तरि॑क्षम् । मा । हि॒प्सीः॒ । वि॒श्वस्मै॑ ।
प्रा॒णायै॑ति प्रा – अ॒नाय॑ । अ॒पा॒नायै॑त्यप – अ॒नाय॑ । व्या॒नायै॑ति
वि – अ॒नाय॑ । उ॒दा॒नायै॑त्युत् – अ॒नाय॑ । प्र॒तिष्ठा॑या इति
प्र॒ति – स्था॑यै । च॒रि॒त्राय॑ । वा॒युः । त्वा । अ॒भीति॑ । पा॒तु । म॒ह्या ।
स्व॒स्त्या । छ॒र्दिषा॑ । 11 (50)

4.3.6.2

श॒न्तमे॑न॒ तया॑ दे॒वत॑याऽङ्गि॒रस्व॑द्-ध्रु॒वा सी॑द ।
रा॒ज्य॑सि प्रा॒ची दिग्-वि॒राड॑सि दक्षि॒णा दि॒ख् स॒म्राड॑सि प्र॒तीची॑

दि॒ख्-स्व॒राड॒स्युदी॑ची दि॒गधि॑प॒न्यसि॑ बृ॒हती॑ दि॒गायु॑र्मे पा॒हि प्रा॒णं
मे पा॒ह्यपा॒नं मे पा॒हि व्या॒नं मे पा॒हि चक्षु॑र्मे पा॒हि श्रो॑त्रं मे पा॒हि मनो॑
मे जि॒न्व वाचं॑ मे पि॒न्वा () ऽऽत्मा॑नं मे पा॒हि ज्योति॑र्मे यच्छ । 12

4.3.6.2 - Padam

श॒न्तमे॑नेति॒ शं - तमे॑न । तया॑ । दे॒वत॑या । अ॒ङ्गिर॑स्वत् । ध्रु॒वा ।
सी॒द । रा॒ज्ञी । अ॒सि । प्रा॒ची । दिक् । वि॒राडि॑ति वि-राट् । अ॒सि ।
दक्षि॑णा । दिक् । स॒म्राडि॑ति सं - राट् । अ॒सि । प्र॒तीची॑ । दिक् ।
स्व॒राडि॑ति स्व - राट् । अ॒सि । उदी॑ची । दिक् ।
अधि॑प॒नीत्यधि॑-प॒नी । अ॒सि । बृ॒हती॑ । दिक् । आ॒युः । मे । पा॒हि ।
प्रा॒णमि॑ति प्र - अ॒नम् । मे । पा॒हि । अ॒पा॒नमि॑त्यप - अ॒नम् । मे ।
पा॒हि । व्या॒नमि॑ति वि - अ॒नम् । मे । पा॒हि । चक्षुः॑ । मे । पा॒हि ।
श्रो॑त्रम् । मे । पा॒हि । मनः॑ । मे । जि॒न्व । वाच॑म् । मे । पि॒न्व () ।
आ॒त्मा॒नम् । मे । पा॒हि । ज्योतिः॑ । मे । यच्छ । 12 (56)

(छ॒र्दिषा॑ - पि॒न्व - षट्च॑) (A6)

4.3.7.1

मा छन्दः प्रमा छन्दः प्रतिमा छन्दोऽस्रीविः छन्दः पङ्क्तिः छन्दः
उष्णिहा छन्दो बृहती छन्दोऽनुष्टुप् छन्दो विराट् छन्दो गायत्री छन्द-
स्त्रिष्टुप् छन्दो जगती छन्दः पृथिवी छन्दोऽन्तरिक्षं छन्दो द्यौः छन्दः
समाः छन्दो नक्षत्राणि छन्दो मनः छन्दो वाक् छन्दः कृषिः छन्दो
हिरण्यं छन्दो गौः छन्दोऽजा छन्दोऽश्वः छन्दः ।

अग्निर्देवता – [] 13

4.3.7.1 - Padam

मा । छन्दः । प्रमेति प्र – मा । छन्दः । प्रतिमेति प्रति-मा । छन्दः ।
अस्रीविः । छन्दः । पङ्क्तिः । छन्दः । उष्णिहा । छन्दः । बृहती ।
छन्दः । अनुष्टुबित्यनु – स्तुप् । छन्दः । विराडिति वि – राट् ।
छन्दः । गायत्री । छन्दः । त्रिष्टुप् । छन्दः । जगती । छन्दः ।
पृथिवी । छन्दः । अन्तरिक्षम् । छन्दः । द्यौः । छन्दः । समाः ।
छन्दः । नक्षत्राणि । छन्दः । मनः । छन्दः । वाक् । छन्दः । कृषिः ।

छन्दः । हिरण्यम् । छन्दः । गौः । छन्दः । अजा । छन्दः । अश्वः ।

छन्दः । अग्निः । देवता ॥ 13 (50)

4.3.7.2

वातो देवता सूर्यो देवता चन्द्रमा देवता वसवो देवता रुद्रा देवता
ऽदित्या देवता विश्वे देवा देवता मरुतो देवता बृहस्पति देवतेन्द्रो
देवता वरुणो देवता मूर्धाऽसि राट् ध्रुवाऽसि धरुणा यन्त्र्यसि यमित्रीषे
त्वोर्जे त्वा कृष्यै त्वा क्षेमाय त्वा यन्त्री राट् ध्रुवाऽसि धरणी धर्त्र्यसि
धरित्र्यायुषे त्वा () वर्चसे त्वौजसे त्वा बलाय त्वा । 14

4.3.7.2 - Padam

वातः । देवता ॥ सूर्यः । देवता ॥ चन्द्रमाः । देवता ॥ वसवः ।
देवता ॥ रुद्राः । देवता ॥ आदित्याः । देवता ॥ विश्वे ॥ देवाः ।
देवता ॥ मरुतः । देवता ॥ बृहस्पतिः । देवता ॥ इन्द्रः । देवता ॥
वरुणः । देवता ॥ मूर्धा । असि । राट् । ध्रुवा । असि । धरुणा ।
यन्त्री । असि । यमित्री । इषे । त्वा । उर्जे । त्वा । कृष्यै । त्वा ।
क्षेमाय । त्वा । यन्त्री । राट् । ध्रुवा । असि । धरणी । धर्त्री । असि ।

धरि॑त्री । आयु॑षे । त्वा॒ () । वर्च॑से । त्वा॒ । ओज॑से । त्वा॒ । बला॑य ।
त्वा॒ । 14 (56) (दे॒वता – ऽऽयु॑षे त्वा॒ – षट्च॑) (A7)

4.3.8.1

आ॒शुस्त्रि॒वृद्-भान्तः॑ पञ्च॑दशो व्यो॒म सप्त॑दशः प्रतू॑र्तिरष्टा॒दश
स्तपो॑ नव॑दशो ऽभि॒वर्तः॑ सवि॑ञ्शो धरु॑ण एकवि॑ञ्शो
वर्चो॑ द्वावि॑ञ्शः संभ॑रणस्त्रयोवि॑ञ्शो योनि॑श्चतुर्वि॑ञ्शो
गर्भाः॑ पञ्चवि॑ञ्श ओज॑स्त्रिणवः क्रतु॑रेकत्रि॑ञ्शः
प्रति॑ष्ठा त्रय॑स्त्रि॒ञ्शो ब्रध्न॑स्य विष्ट॑पं चतु॑स्त्रि॒ञ्शो
नाकः॑ षट्त्रि॑ञ्शो वि॒वर्तो॑ ऽष्टा॒चत्वारि॑ञ्शो ध॒र्त्रश्चतु॑ष्टोमः । 15

4.3.8.1 - Padam

आ॒शुः । त्रि॒वृदि॑ति त्रि-वृत् । भान्तः॑ । पञ्च॑दश इति पञ्च-दशः ।
व्यो॒मेति॑ वि – ओ॒म । सप्त॑दश इति सप्त – दशः । प्रतू॑र्तिरिति
प्र-तू॑र्तिः । अष्टा॑दश इत्यष्टा-दशः । तपः॑ । नव॑दश इति नव-दशः ।
अ॒भि॒वर्त॑ इत्यभि – वर्तः । सवि॑ञ्श इति स – वि॑ञ्शः । धरु॑णः ।
एकवि॑ञ्श इत्येक – वि॑ञ्शः । वर्चः॑ । द्वावि॑ञ्शः ।

संभरण॑ इति॑ सं – भरणः॑ । त्रयोवि॑श इति॑ त्रयः – वि॑शः ।
योनिः॑ । चतुर्वि॑श इति॑ चतुः – वि॑शः । गर्भाः॑ । पञ्चवि॑श
इति॑ पञ्च – वि॑शः । ओजः॑ । त्रिणव॑ इति॑ त्रि – नवः॑ । क्रतुः॑ ।
एकत्रि॑श इत्येक – त्रि॑शः । प्रतिष्ठेति॑ प्रति – स्था ।
त्रयस्त्रि॑श इति॑ त्रयः – त्रि॑शः । ब्रध्नस्य॑ । विष्टपम्॑ ।
चतुस्त्रि॑श इति॑ चतुः – त्रि॑शः । नाकः॑ । षट्त्रि॑श इति॑
षट् – त्रि॑शः । विवर्त॑ इति॑ वि – वर्तः॑ । अष्टाचत्वारि॑श
इत्यष्टा-चत्वारि॑शः । धर्त्रः॑ । चतुष्टोम॑ इति॑ चतुः-स्तोमः॑ । 15 (37)

(आशुः – सप्तत्रि॑शत्) (A8)

4.3.9.1

अग्नेर्भागो॑ऽसि दीक्षाया॑ आधिपत्यं॑ ब्रह्म॑ स्पृतं॑ त्रिवृत्॑ स्तोम॑ इन्द्रस्य॑
भागो॑ऽसि विष्णोराधिपत्यं॑ क्षत्रञ्च॑ स्पृतं॑ पञ्चदशः॑ स्तोमो॑ नृचक्षसां॑
भागो॑ऽसि धातुराधिपत्यं॑ जनित्रञ्च॑ स्पृतञ्च॑ सप्तदशः॑ स्तोमो॑
मित्रस्य॑ भागो॑ऽसि वरुणस्याऽऽधिपत्यं॑ दिवो॑ वृष्टिर्वाताः॑ स्पृताः॑

ए॒कवि॒ंशः॑ स्तो॒मोऽदि॒त्यै॑ भा॒गोऽसि॑ पू॒ष्ण आ॒धिप॒त्यमो॒जः॑

स्पृ॒तं त्रि॒णवः॑ स्तो॒मो वसू॑नां भा॒गोऽसि॑ – [] 16

4.3.9.1 - Padam

अ॒ग्नेः । भा॒गः । अ॒सि । दी॒क्षायाः॑ । आ॒धिप॒त्यमि॒त्याधि॑ – प॒त्यम् ।

ब्र॒ह्म । स्पृ॒तम् । त्रि॒वृदि॒ति त्रि॑ – वृ॒त् । स्तो॒मः । इन्द्र॑स्य । भा॒गः ।

अ॒सि । वि॒ष्णोः॑ । आ॒धिप॒त्यमि॒त्याधि॑ – प॒त्यम् । क्ष॒त्रम् । स्पृ॒तम् ।

प॒ञ्चद॒श इति॑ प॒ञ्च – द॒शः । स्तो॒मः । नृ॒चक्ष॑सामि॒ति

नृ॒ – चक्ष॑साम् । भा॒गः । अ॒सि । धा॒तुः ।

आ॒धिप॒त्यमि॒त्याधि॑ – प॒त्यम् । ज॒नि॒त्रम् । स्पृ॒तम् । स॒प्तद॒श इति॑

स॒प्त – द॒शः । स्तो॒मः । मि॒त्रस्य॑ । भा॒गः । अ॒सि । वरु॑णस्य ।

आ॒धिप॒त्यमि॒त्याधि॑ – प॒त्यम् । दि॒वः । वृ॒ष्टिः । वा॒ताः । स्पृ॒ताः ।

ए॒कवि॒ंश इत्ये॑क – वि॒ंशः॑ । स्तो॒मः । अ॒दि॒त्यै । भा॒गः । अ॒सि ।

पू॒ष्णः । आ॒धिप॒त्यमि॒त्याधि॑ – प॒त्यम् । ओ॒जः । स्पृ॒तम् । त्रि॒णव॑

इति॑ त्रि॒ – न॒वः । स्तो॒मः । वसू॑नाम् । भा॒गः । अ॒सि । 16 (50)

4.3.9.2

रु॒द्रा॒णा॒मा॒धि॒प॒त्यं॑ च॒तु॒ष्पा॒थ् स्पृ॒तं च॒तु॒र्वि॒ंशः॑ स्तो॒म आ॒दि॒त्यानां॑
भा॒गो॒ऽसि॑ म॒रु॒ता॒मा॒धि॒प॒त्यं ग॒र्भाः॑ स्पृ॒ताः प॒ञ्च॒वि॒ंशः॑ स्तो॒मो दे॒वस्य॑
स॒वि॒तु॒र्भा॒गो॒ऽसि॑ बृ॒ह॒स्प॒ते॒रा॒धि॒प॒त्यं॑ स॒मी॒ची॒र्दि॒शः॑ स्पृ॒ताश्च॑तु॒ष्टो॒मः
स्तो॒मो या॒वानां॑ भा॒गो॒ऽस्य॑या॒वाना॑मा॒धि॒प॒त्यं प्र॒जाः स्पृ॒ता-श्च॑तु-
श्च॒त्वा॒रि॒ंशः॑ स्तो॒म ऋ॒भू॒णां भा॒गो॒ऽसि॑ वि॒श्वे॒षां दे॒वाना॑मा॒धि॒प॒त्यं भू॒तं
नि॒शान्तं॑ स्पृ॒तं त्र॒यस्त्रि॒ंशः॑ स्तो॒मः । 17

4.3.9.2 - Padam

रु॒द्रा॒णा॒म् । आ॒धि॒प॒त्य॒मि॒त्याधि॑ - प॒त्यम् । च॒तु॒ष्पा॒दि॒ति च॒तुः-पा॒त् ।
स्पृ॒तम् । च॒तु॒र्वि॒ंश इति॑ च॒तुः-वि॒ंशः॑ । स्तो॒मः । आ॒दि॒त्याना॑म् ।
भा॒गः । अ॒सि॒ । म॒रु॒ता॒म् । आ॒धि॒प॒त्य॒मि॒त्याधि॑ - प॒त्यम् । ग॒र्भाः ।
स्पृ॒ताः । प॒ञ्च॒वि॒ंश इति॑ प॒ञ्च - वि॒ंशः॑ । स्तो॒मः । दे॒वस्य॑ ।
स॒वि॒तुः । भा॒गः । अ॒सि॒ । बृ॒ह॒स्प॒तेः॑ । आ॒धि॒प॒त्य॒मि॒त्याधि॑ - प॒त्यम् ।
स॒मी॒चीः । दि॒शः । स्पृ॒ताः । च॒तु॒ष्टो॒म इति॑ च॒तुः-स्तो॒मः । स्तो॒मः ।
या॒वाना॑म् । भा॒गः । अ॒सि॒ । अ॒या॒वाना॑म् ।

आधि॑पत्य॒मित्याधि॑ – प॒त्यम् । प्र॒जा इति॑ प्र – जाः । स्पृ॒ताः ।
चतु॑श्चत्वारि॒ंश इति॑ चतुः – च॒त्वारि॒ंशः । स्तोमः॑ । ऋ॒भूणा॑म् ।
भा॒गः । अ॒सि । वि॒श्वेषा॑म् । दे॒वाना॑म् । आधि॑पत्य॒मित्याधि॑-प॒त्यम् ।
भू॒तम् । नि॒शान्त॑मिति॒ नि – शान्त॑म् । स्पृ॒तम् । त्रय॑स्त्रि॒ंश इति॑
त्रयः – त्रि॒ंशः । स्तोमः॑ । 17 (46)

(वसू॑नां भा॒गोऽसि॑ – षट्च॑त्वारि॒ंशच्च) (A9)

4.3.10.1

एक॑याऽस्तुवत॒ प्रजा॑ अधी॒यन्त॑ प्र॒जाप॑तिरधि॒पति॑रासीत् ति॒सृभि॑रस्तुवत॒
ब्र॒ह्मासृ॑ज्यत ब्र॒ह्मण॑स्पति॒-रधि॑पतिरासीत् प॒ञ्चभि॑रस्तुवत॒
भू॒तान्य॑सृज्यन्त॒ भू॒तानां॑ पति॒रधि॑पतिरासीत् स॒प्तभि॑रस्तुवत॒
स॒प्तर्ष॑योऽसृज्यन्त॒ धा॒ता-धि॑पतिरासी-त्र॒वभि॑रस्तुवत॒ पित॑रो-
सृ॒ज्यन्ता-ऽदि॑तिरधि॒पत्यासी॑-दे॒काद॑शभि॒-रस्तु॑वतर्त॒वोऽसृ॑ज्यन्ता-
ऽऽर्त॒वो-धि॑पति॒-रासीत् त्रयो॑दशभि॒-रस्तु॑वत॒ मा॒सा अ॑सृज्यन्त॒
सँव॑त्सरोऽधि॒पति॑- [] 18

4.3.10.1 - Padam

ए॒कया॑ । अ॒स्तुव॑त । प्र॒जा इति॑ प्र – जाः । अधी॑यन्त ।
प्र॒जाप॑तिरिति॑ प्र॒जा – प॒तिः । अधि॑पतिरित्यधि॑ – प॒तिः । आसी॑त् ।
ति॒सृभि॑रिति॑ ति॒सृ – भिः । अ॒स्तुव॑त । ब्र॒ह्म । अ॒सृज्य॑त । ब्र॒ह्मणः॑ ।
प॒तिः । अधि॑पतिरित्यधि॑ – प॒तिः । आसी॑त् । पञ्च॑भिरिति॑
पञ्च॑ – भिः । अ॒स्तुव॑त । भू॒तानि॑ । अ॒सृज्य॑न्त । भू॒ताना॑म् । प॒तिः ।
अधि॑पतिरित्यधि॑ – प॒तिः । आसी॑त् । स॒प्तभि॑रिति॑ स॒प्त – भिः ।
अ॒स्तुव॑त । स॒प्तर्ष॑य इति॑ स॒प्त – ऋ॒षयः॑ । अ॒सृज्य॑न्त । धा॒ता ।
अधि॑पतिरित्यधि॑ – प॒तिः । आसी॑त् । न॒वभि॑रिति॑ न॒व – भिः ।
अ॒स्तुव॑त । पि॒तरः॑ । अ॒सृज्य॑न्त । अ॒दि॒तिः । अधि॑प॒त्नीत्य॑धि – प॒त्नी ।
आसी॑त् । ए॒काद॑शभिरित्ये॒काद॑श – भिः । अ॒स्तुव॑त । ऋ॒तवः॑ ।
अ॒सृज्य॑न्त । आ॒र्तवः॑ । अधि॑पतिरित्यधि॑ – प॒तिः । आसी॑त् ।
त्रयो॑दशभिरिति॑ त्रयो॑दश – भिः । अ॒स्तुव॑त । मा॒साः । अ॒सृज्य॑न्त ।
सँ॒व॒त्स॒र इति॑ सं – व॒त्स॒रः । अधि॑पतिरित्यधि॑ – प॒तिः । 18 (50)

4.3.10.2

–रासीत् पञ्चदशभिरस्तुवत क्षत्रमसृज्यतेन्द्रो ऽधिपतिरासीत्–
सप्तदशभिरस्तुवत पशवोऽसृज्यन्त बृहस्पतिरधिपति–
रासीन्नवदशभि–रस्तुवत शूद्रार्यावसृज्येतामहोरात्रे अधिपत्नी
आस्तामेकविंशत्याऽस्तुवतैकशफाः पशवोऽसृज्यन्त
वरुणो ऽधिपतिरासीत् त्रयोविंशत्याऽस्तुवत क्षुद्राः पशवोऽसृज्यन्त
पूषा ऽधिपतिरासीत् पञ्चविंशत्या ऽस्तुवताऽऽरण्याः पशवोऽसृज्यन्त
वायुरधिपतिरासीत् सप्तविंशत्याऽस्तुवत द्यावापृथिवी व्यै– [] 19

4.3.10.2 - Padam

आसीत् । पञ्चदशभिरिति पञ्चदश –भिः । अस्तुवत । क्षत्रम् ।
असृज्यत । इन्द्रः । अधिपतिरित्यधि – पतिः । आसीत् ।
सप्तदशभिरिति सप्तदश–भिः । अस्तुवत । पशवः । असृज्यन्त ।
बृहस्पतिः । अधिपतिरित्यधि – पतिः । आसीत् । नवदशभिरिति
नवदश –भिः । अस्तुवत । शूद्रार्याविति शूद्र – अर्यौ ।
असृज्येताम् । अहोरात्रे इत्यहः – रात्रे । अधिपत्नी इत्यधि– पत्नी ।

आस्ताम् । एकविंशत्येत्येक – विंशत्या । अस्तुवत ।
 एकशफा इत्येक – शफाः । पशवः । असृज्यन्त । वरुणः ।
 अधिपतिरित्यधि – पतिः । आसीत् । त्रयोविंशत्येति
 त्रयः – विंशत्या । अस्तुवत । क्षुद्राः । पशवः । असृज्यन्त । पूषा ।
 अधिपतिरित्यधि – पतिः । आसीत् । पञ्चविंशत्येति
 पञ्च – विंशत्या । अस्तुवत । आरण्याः । पशवः । असृज्यन्त ।
 वायुः । अधिपतिरित्यधि – पतिः । आसीत् । सप्तविंशत्येति
 सप्त – विंशत्या । अस्तुवत । द्यावापृथिवी इति द्यावा – पृथिवी ।
 वीति । 19 (50)

4.3.10.3

–तां वसवो रुद्रा आदित्या अनु व्यायन् तेषामधिपत्यमासी-
 न्नवविंशत्याऽस्तुवत वनस्पतयोऽसृज्यन्त सोमोऽधिपतिरासी –
 देकत्रिंशताऽस्तुवत प्रजा असृज्यन्त यावानां चायावानां
 चाऽऽधिपत्यमासीत् त्रयस्त्रिंशताऽस्तुवत भूतान्यशाम्यन् प्रजापतिः
 परमेष्ठ्यधिपतिरासीत् । 20

4.3.10.3 - Padam

ए॒ताम् । व॒स॒वः । रु॒द्राः । आ॒दि॒त्याः । अ॒नु॒ । वी॒ति॒ । आ॒य॒न् ।
ते॒षाम् । आ॒धि॒प॒त्य॒मि॒त्या॒धि॒ – प॒त्य॒म् । आ॒सी॒त् । न॒व॒वि॒॒श॒त्ये॒ति॒
न॒व॒ – वि॒॒श॒त्या॒ । अ॒स्तु॒व॒त॒ । व॒न॒स्प॒त॒यः॒ । अ॒सृ॒ज्य॒न्त॒ । सो॒मः॒ ।
अ॒धि॒प॒ति॒रि॒त्य॒धि॒ – प॒तिः॒ । आ॒सी॒त् । ए॒क॒त्रि॒॒श॒ते॒त्ये॒क॒–त्रि॒॒श॒ता॒ ।
अ॒स्तु॒व॒त॒ । प्र॒जा इति॑ प्र – जाः॒ । अ॒सृ॒ज्य॒न्त॒ । या॒वा॒ना॒म् । च॒ ।
अ॒या॒वा॒ना॒म् । च॒ । आ॒धि॒प॒त्य॒मि॒त्या॒धि॒ – प॒त्य॒म् । आ॒सी॒त् ।
त्र॒य॒स्त्रि॒॒श॒ते॒ति॒ त्र॒यः–त्रि॒॒श॒ता॒ । अ॒स्तु॒व॒त॒ । भू॒ता॒नि॒ । अ॒शा॒म्य॒न् ।
प्र॒जा॒प॒ति॒रि॒ति॒ प्र॒जा – प॒तिः॒ । प॒र॒मे॒ष्ठी॒ । अ॒धि॒प॒ति॒रि॒त्य॒धि॒ – प॒तिः॒ ।
आ॒सी॒त् । 20 (35)

(स॒वँ॒थ॒स॒रोऽधि॑प॒ति॒– वि॒ – प॒ञ्च॒त्रि॒॒श॒च्च॒) (A10)

4.3.11.1

इ॒य॒मे॒व सा॒ या प्र॒थ॒मा व्यौ॑च्छ॒द॒न्त॒र॒स्यां॑ च॒र॒ति॒ प्र॒वि॒ष्टा॒ ।
व॒धूर्ज॑जा॒न न॒व॒ग॒ज्ज॒नि॒त्री त्र॒य ए॒नां॑ म॒हि॒मा॒नः॑ स॒च॒न्ते॒ ।
छ॒न्द॒स्व॒ती उ॒ष॒सा पे॑पि॒शा॒ने स॒मा॒नं॑ यो॒नि॒म॒नु स॒ञ्च॑र॒न्ती॒ ।

सूर्य॑प॒त्नी॒ वि॒ च॒रतः॑ प्र॒जा॒न॒ती॒ के॒तुं॑ कृ॒ण्वाने॑ अ॒जरे॑ भू॒रिरे॑तसा ।

ऋ॒तस्य॑ प॒न्थाम॑नु॒ तिस्र॑ आ॒गु॒स्त्रयो॑ घ॒र्मासो॑ अनु॒
ज्योति॑षाऽऽगुः । प्र॒जामे॑का र॒क्षत्यूर्ज॑मेका ॥ -[] 21

4.3.11.1 - Padam

इ॒यम् । ए॒व । सा । या । प्र॒थ॒मा । व्यौ॑च्छ॒दिति॑ वि – औ॑च्छत् ।

अ॒न्तः । अ॒स्याम् । च॒रति॑ । प्र॒विष्टे॑ति प्र – वि॒ष्टा । व॒धूः । ज॒जान॑ ।

न॒वग॑दिति॒ नव – गत् । ज॒नि॒त्री । त्र॒यः । ए॒नाम् । म॒हि॒मानः॑ ।

स॒च॒न्ते । छ॒न्दस्व॑ती इति॑ । उ॒षसा॑ । पे॒पि॒शाने॑ इति॑ । स॒मा॒नम् ।

यो॒निम् । अ॒न्विति॑ । स॒ञ्च॑रन्ती इति॑ सं – च॒रन्ती॑ । सूर्य॑प॒त्नी इति॑

सूर्य॑ – प॒त्नी । वी॒ति । च॒रतः॑ । प्र॒जा॒न॒ती इति॑ प्र – जा॒न॒ती । के॒तुम् ।

कृ॒ण्वाने॑ इति॑ । अ॒जरे॑ इति॑ । भू॒रिरे॑तसेति॒ भूरि॑ – रे॒तसा॑ । ऋ॒तस्य॑ ।

प॒न्थाम् । अ॒न्विति॑ । ति॒स्रः । ए॒ति । अ॒गुः । त्र॒यः । घ॒र्मासः॑ ।

अ॒न्विति॑ । ज्योति॑षा । ए॒ति । अ॒गुः । प्र॒जामि॑ति प्र – जा॒म् । ए॒का ।

र॒क्षति॑ । ऊ॒र्जम् । ए॒का । 21 (50)

4.3.11.2

व्रतमेका रक्षति देवयूनां । चतुष्टोमो अभवद्या तुरीया यज्ञस्य
पक्षावृषयो भवन्ती । गायत्रीं त्रिष्टुभं जगतीमनुष्टुभं बृहदर्कं
युञ्जानाः सुवराभरन्निदं । पञ्चभिर्धाता वि दधाविदं यत् तासां
स्वसृजनयत् पञ्चपञ्च । तासामु यन्ति प्रयवेण पञ्च नाना
रूपाणि क्रतवो वसानाः । त्रिंशत् स्वसार उपयन्ति निष्कृतं
समानं केतुं प्रतिमुञ्चमानाः । 22

4.3.11.2 - Padam

व्रतम् । एका । रक्षति । देवयूनामिति देव – यूनाम् । चतुष्टोम इति
चतुः-स्तोमः । अभवत् । या । तुरीया । यज्ञस्य । पक्षौ । ऋषयः ।
भवन्ती । गायत्रीम् । त्रिष्टुभम् । जगतीम् । अनुष्टुभमित्यनु-स्तुभम् ।
बृहत् । अर्कम् । युञ्जानाः । सुवः । एति । अभरन् । इदम् ।
पञ्चभिरिति पञ्च – भिः । धाता । वीति । दधौ । इदम् । यत् ।
तासाम् । स्वसृः । अजनयत् । पञ्चपञ्चेति पञ्च – पञ्च ।
तासाम् । उ । यन्ति । प्रयवेणेति प्र – यवेन । पञ्च । नाना ।

रूपाणि । क्रतवः । वसानाः । त्रिंशत् । स्वसारः । उपैति । यन्ति ।
निष्कृतमिति निः – कृतम् । समानम् । केतुम् । प्रतिमुञ्चमाना इति
प्रति – मुञ्चमानाः । 22 (50)

4.3.11.3

ऋतूँस्तन्वते कवयः प्रजानतीर्मध्येछन्दसः परि यन्ति भास्वतीः ।
ज्योतिष्मती प्रति मुञ्चते नभो रात्री देवी सूर्यस्य व्रतानि ।
वि पश्यन्ति पशवो जायमाना नानारूपा मातुरस्या उपस्थे ॥
एकाष्टका तपसा तप्यमाना जजान गर्भं महिमानमिन्द्रं ॥
तेन दस्यून् व्यसहन्त देवा हन्ताऽसुराणा-मभवच्छचीभिः ।
अनानुजामनुजां मामकर्त सत्यं वदन्त्यन्विच्छ एतत् । भूयास -[] 23

4.3.11.3 - Padam

ऋतून् । तन्वते । कवयः । प्रजानतीरिति प्र – जानतीः । मध्येछन्दसः
इति मध्ये – छन्दसः । परीति । यन्ति । भास्वतीः । ज्योतिष्मती ।
प्रतीति । मुञ्चते । नभः । रात्री ॥ देवी । सूर्यस्य । व्रतानि । वीति ।
पश्यन्ति । पशवः । जायमानाः । नानारूपा इति नाना – रूपाः ।

मातुः । अस्याः । उपस्थ इत्युप – स्थे । एकाष्टकेत्येक – अष्टका ।
तपसा । तप्यमाना । जजान । गर्भम् । महिमानम् । इन्द्रम् । तेन ।
दस्यून् । वीति । असहन्त । देवाः । हन्ता । असुराणाम् । अभवत् ।
शचीभिरिति शचि – भिः । अनानुजामित्यनानु – जाम् ।
अनुजामित्यनु – जाम् । माम् । अकर्त । सत्यम् । वदन्ती । अन्विति ।
इच्छे । एतत् । भूयासम् । 23 (50)

4.3.11.4

मस्य सुमतौ यथा यूयमन्या वो अन्यामति मा प्र युक्त ।
अभून्मम सुमतौ विश्ववेदा आष्ट प्रतिष्ठामविदब्धि गाधं ।
भूयासमस्य सुमतौ यथा यूयमन्या वो अन्यामति मा प्रयुक्त ।
पञ्च व्युष्टीरनु पञ्च दोहा गां पञ्चनाम्नीमृतवोऽनु पञ्च ।
पञ्च दिशः पञ्चदशेन क्लृप्ताः समानमूर्ध्नीरभि लोकमेकं । 24

4.3.11.4 - Padam

अस्य । सुमताविति सु – मतौ । यथा । यूयम् । अन्या । वः ।
अन्याम् । अतीति । मा । प्रैति । युक्त । अभूत् । मम ।

सु॒म॒ता॒वि॒ति॒ सु॒ – म॒तौ । वि॒श्व॒वे॒दा इति॑ वि॒श्व – वे॒दाः । आ॒ष्ट ।
प्र॒ति॒ष्ठा॒मि॒ति॒ प्र॒ति – स्था॒म् । अ॒वि॒दत् । हि । गा॒धम् । भू॒या॒सम् ॥
अ॒स्य । सु॒म॒ता॒वि॒ति॒ सु॒ – म॒तौ । यथा॑ ॥ यू॒यम् । अ॒न्या । वः ।
अ॒न्याम् । अ॒ती॒ति॒ । मा । प्रेति॑ । यु॒क्त । पञ्च॑ । व्यु॒ष्टी॒रि॒ति॒
वि – उ॒ष्टीः । अ॒न्वि॒ति॒ । पञ्च॑ । दो॒हाः ॥ गा॒म् । पञ्च॑ना॒म्नी॒मि॒ति॒
पञ्च॑ – ना॒म्नी॒म् । ऋ॒तवः॑ । अ॒न्वि॒ति॒ । पञ्च॑ । पञ्च॑ । दि॒शः ।
पञ्च॑द॒शे॒ने॒ति॒ पञ्च॑ – द॒शे॒न । क्लृ॒प्ताः । स॒मा॒न॒मू॒र्ध्नी॒रि॒ति॒
स॒मा॒न – मू॒र्ध्नीः॑ । अ॒भी॒ति॒ । लो॒कम् । ए॒कम् । 24 (50)

4.3.11.5

ऋ॒तस्य॑ गर्भः॑ प्रथ॒मा व्यू॒ष्य॒पा॒मे॒का॒ म॒हि॒मा॒नं बि॒भर्ति॑ ।
सूर्य॑स्यै॒का च॒रति॑ निष्कृ॒तेषु॑ घ॒र्मस्यै॒का स॒वि॒तै॒कां नि य॑च्छति ।
या प्रथ॒मा व्यौ॑च्छत् सा धे॒नुर॑भ॒वद्य॑मे । सा नः॑ प॒यस्व॑ती
धु॒क्ष्वो॒त्तरा॑मु॒त्तरा॑(गं) स॒मां ॥ शु॒क्रर्ष॑भा न॒भसा॑ ज्योतिषा
ऽऽ*गा॒द्-वि॒श्वरू॑पा श॒बली॑र॒ग्नि॒के॒तुः । स॒मा॒न॒मर्थ॑ ७ स्व॒पस्य॑मा॒ना

बिभ्रती॑ ज॒राम॑जर उष॑ आ॒गाः॑ । ऋ॒तूनां॑ प॒त्नी () प्रथ॑मेयमा॒गाद॑ह्नां॑
ने॒त्री ज॒नित्री॑ प्र॒जानां॑ ।

एका॑ स॒ती बहु॑धोषो व्यु॑च्छस्यजी॒र्णा त्वं ज॑रयसि॒ सर्व॑मन्यत् । 25

4.3.11.5 - Padam

ऋ॒तस्य॑ । गर्भः॑ । प्रथ॑मा । व्यू॒षुषी॑ति वि – ऊ॒षुषी॑ । अ॒पाम् । एका॑ ।
म॒हिमा॑नम् । बि॒भर्ति॑ । सूर्य॑स्य । एका॑ । च॒रति॑ । निष्कृ॑तेष्विति॑
निः-कृ॑तेषु । घ॒र्मस्य॑ । एका॑ । स॒विता॑ । एका॑म् । नी॒ति । य॒च्छति॑ ।
या । प्रथ॑मा । व्यौ॒च्छदि॑ति वि – औ॒च्छत् । सा । धे॒नुः । अ॒भवत् ।
यमे॑ । सा । नः॑ । प॒यस्व॑ती । धु॒क्ष्व । उत्तरा॑मु॒त्तरा॑मित्यु॒त्तरां-उ॒त्तरा॑म् ।
समा॑म् । शु॒क्रर्ष॑भेति॑ शु॒क्र – ऋ॒षभा॑ । नभ॑सा । ज्योति॑षा । ए॒ति ।
अ॒गात् । वि॒श्वरू॑पेति॑ वि॒श्व – रू॒पा । श॒बलीः॑ ।
अ॒ग्निके॑तु॒रित्य॑ग्नि – के॒तुः । स॒मा॒नम् । अ॒र्थम् । स्व॒पस्य॑मानेति॑
सु-अ॒पस्य॑माना । बिभ्रती॑ । ज॒राम् । अ॒जरे॑ । उषः॑ । ए॒ति । अ॒गाः ।
ऋ॒तूना॑म् । प॒त्नी () । प्रथ॑मा । इ॒यम् । ए॒ति । अ॒गात् । अ॒ह्नाम् ।

ने॒त्री । ज॒नि॒त्री । प्र॒जा॒ना॒मि॒ति॑ प्र – जा॒नाम् । ए॒का॑ । स॒ती । ब॒हु॒धे॒ति॑
ब॒हु – धा । उ॒षः । वी॒ति॑ । उ॒च्छ॒सि॑ । अ॒जी॒र्णा॑ । त्वम् । ज॒रय॑सि ।
सर्व॑म् । अ॒न्यत् । 25 (69) (ऊ॒र्ज॒मे॒का॑ – प्र॒ति॒मु॒ञ्च॒मा॒ना – भू॒या॒स
– मे॒कं – प॒त्ये॒ का॒न्न वि॒ंश॒तिश्च॑) (A11)

4.3.12.1

अ॒ग्ने॑ जा॒ता॒न् प्र॒णु॒दा नः॑ स॒प॒त्नान्॑ प्र॒त्यजा॑ताञ्जा॒तवे॑दो नुदस्व ।
अ॒स्मै दी॑दि॒हि सु॒म॒ना अ॒हे॒डन्॑ तव॒ स्या॒ञ् श॒र्मन्॑ त्रि॒व॒रू॒थ उ॒द्भित् ।
स॒ह॒सा जा॒ता॒न् प्र॒णु॒दानः॑ स॒प॒त्नान्॑ प्र॒त्यजा॑ताञ्जा॒तवे॑दो नुदस्व ।
अ॒धि नो॑ ब्रू॒हि सु॒म॒न॒स्य॒मा॒नो व॒य॒ञ् स्या॑म प्र॒णु॒दा नः॑ स॒प॒त्नान् ।
च॒तु॒श्च॒त्वारि॑ञ्शः॒ स्तो॒मो व॒र्चो॑ द्र॒वि॒ण॒ञ् षो॒ड॒शः॒ स्तो॒म
ओ॒जो द्र॒वि॒णं पृ॒थि॒व्याः पु॒री॒ष॒म॒स्य – [] 26

4.3.12.1 - Padam

अ॒ग्ने॑ । जा॒ता॒न् । प्रे॒ति॑ । नु॒द । नः॑ । स॒प॒त्नान्॑ । प्र॒ती॒ति॑ । अ॒जा॒ता॒न् ।
जा॒तवे॑द इति॑ जा॒त – वे॑दः । नुदस्व । अ॒स्मै इति॑ । दी॑दि॒हि ।
सु॒म॒ना इति॑ सु – म॒नाः । अ॒हे॒डन् । तव॑ । स्या॑म् । श॒र्मन् ।

त्रिव॑रू॒थ इति॑ त्रि-वरू॑थः । उ॒द्भिदि॑त्युत् – भि॒त् । स॒ह॒सा । जा॒तान् ।
 प्रेति॑ । नु॒द । नः । स॒प॒त्नान् । प्र॒तीति॑ । अजा॑तान् । जा॒तवे॑द इति॑
 जा॒त – वे॒दः । नु॒दस्व । अधी॑ति । नः । ब्रू॒हि । सु॒म॒नस्य॑मान इति॑
 सु – म॒नस्य॑मानः । व॒यम् । स्या॒म । प्रेति॑ । नु॒द । नः । स॒प॒त्नान् ।
 चतु॑श्चत्वारि॒ंश इति॑ चतुः – च॒त्वारि॒ंशः । स्तो॒मः । वर्चः॑ ।
 द्र॒विण॑म् । षोड॑शः । स्तो॒मः । ओजः॑ । द्र॒विण॑म् । पृ॒थि॒व्याः ।
 पु॒री॒षम् । अ॒सि । 26 (50)

4.3.12.2

–फ॒सो॒ नाम॑ । ए॒वः-छ॒न्दो॒ वरि॑वः-छ॒न्दः शं॒भूः-छ॒न्दः परि॑भूः-छ॒न्दः
 आ॒च्छ॒छ॒न्दो॒ मनः॑-छ॒न्दो॒ व्य॒चः-छ॒न्दः सि॒न्धुः-छ॒न्दः स॒मु॒द्रं छ॒न्दः
 स॒लि॒लं छ॒न्दः सँ॒य॒च्छ॒न्दो॒ वि॒य॒च्छ॒न्दो॒ बृ॒ह॒च्छ॒न्दो॒ रथ॑न्तरं छ॒न्दो॒
 नि॒का॒यः-छ॒न्दो॒ वि॒व॒धः-छ॒न्दो॒ गि॒रः-छ॒न्दो॒ भ्रजः॑-छ॒न्दः स॒ष्टु॒प्
 छ॒न्दो॒ ऽनु॒ष्टु॒प् छ॒न्दः क॒कु॒च्छ॒न्द॒ स्त्रि॒क॒कु॒च्छ॒न्दः का॒व्यं छ॒न्दो॒
 –ऽङ्कु॑पं छ॒न्दः – [] 27

4.3.12.2 - Padam

अप्सः । नाम । एवः । छन्दः । वरिवः । छन्दः । शंभूरिति
शं – भूः । छन्दः । परिभूरिति परि – भूः । छन्दः । आच्छत् ।
छन्दः । मनः । छन्दः । व्यचः । छन्दः । सिन्धुः । छन्दः । समुद्रम् ।
छन्दः । सलिलम् । छन्दः । सँयदिति सं – यत् । छन्दः । वियदिति
वि – यत् । छन्दः । बृहत् । छन्दः । रथन्तरमिति रथं – तरम् ।
छन्दः । निकाय इति नि – कायः । छन्दः । विवध इति वि-वधः ।
छन्दः । गिरः । छन्दः । भ्रजः । छन्दः । सष्टुबिति स – स्तुप् ।
छन्दः । अनुष्टुबित्यनु – स्तुप् । छन्दः । ककुत् । छन्दः ।
त्रिककुदिति त्रि – ककुत् । छन्दः । काव्यम् । छन्दः । अङ्कुपम् ।
छन्दः । 27 (50)

4.3.12.3

पदपङ्क्तिः-छन्दो ऽक्षरपङ्क्तिः-छन्दो विष्टारपङ्क्तिः-छन्दः
क्षुरो भृज्वाञ्छन्दः प्रच्छच्छन्दः पक्षः-छन्द एवः-छन्दो

वरिवः-छन्दो वयः-छन्दो वयस्कृच्छन्दो विशालं छन्दो
विषर्धाः-छन्दः छदिः-छन्दो दूरोहणं छन्दस्तन्द्रं
छन्दो ऽङ्काङ्कं छन्दः । 28

4.3.12.3 - Padam

पदपङ्क्तिरिति पद – पङ्क्तिः । छन्दः । अक्षरपङ्क्तिरित्यक्षर – पङ्क्तिः ।
छन्दः । विष्टारपङ्क्तिरिति विष्टार – पङ्क्तिः । छन्दः । क्षुरः । भृज्वान् ।
छन्दः । प्रच्छत् । छन्दः । पक्षः । छन्दः । एवः । छन्दः । वरिवः ।
छन्दः । वयः । छन्दः । वयस्कृदिति वयः – कृत् । छन्दः ।
विशालमिति वि – शालम् । छन्दः । विषर्धा इति विः – स्पर्धाः ।
छन्दः । छदिः । छन्दः । दूरोहणमिति दूः – रोहणम् । छन्दः ।
तन्द्रम् । छन्दः । अङ्काङ्कम् । छन्दः । 28 (33)

(अस्य – ङ्कुपञ्छन्द – स्त्रयस्त्रिंशच्च) (A12)

4.3.13.1

अग्निर्वृत्राणि जङ्घनद् द्रविणस्युर्विपन्यया । समिद्धः शुक्र आहुतः ।
त्वञ् सोमासि सत्पतिस्त्वञ् राजोत वृत्रहा । त्वं भद्रो असि क्रतुः ।

भ॒द्रा ते॑ अ॒ग्ने स्व॒नीक॑ सं॒दृग्घो॒रस्य॑ स॒तो वि॒षुण॑स्य॒ चारुः॑ ।
न यत् ते॑ शो॒चिस्त॑मसा॒ वर॑न्त न ध्व॒स्मान॑स्तनु॒वि रेप॑ आ धुः ।
भ॒द्रं ते॑ अ॒ग्ने सह॑सिन्न॒नीक॑मुपा॒क आ रो॑चते॒ सूर्य॑स्य – [] 29

4.3.13.1 - Padam

अ॒ग्निः । वृ॒त्राणि॑ । ज॒ङ्घन॑त् । द्र॒विण॑स्युः । वि॒पन्य॑येति॒
वि – प॒न्यया॑ । समि॒द्ध इति॑ सम् – इ॒द्धः । शु॒क्रः । आ॒हुत॑
इत्या – हु॒तः । त्वम् । सोम॑ । अ॒सि । स॒त्पति॑रिति॒ सत् – प॒तिः ।
त्वम् । राजा॑ । उ॒त । वृ॒त्रहे॑ति॒ वृत्र॑ – हा । त्वम् । भ॒द्रः । अ॒सि ।
क्र॒तुः । भ॒द्रा । ते॑ । अ॒ग्ने । स्व॒नीके॑ति॒ सु – अ॒नीक॑ । स॒न्दृगे॑ति॒
सं – दृक् । घो॒रस्य॑ । स॒तः । वि॒षुण॑स्य । चारुः । न । यत् । ते॑ ।
शो॒चिः । तम॑सा । वर॑न्त । न । ध्व॒स्मानः॑ । तनु॒वि । रेपः॑ । ए॒ति ।
धुः । भ॒द्रम् । ते॑ । अ॒ग्ने । सह॑सिन् । अ॒नीक॑म् । उपा॒के । ए॒ति ।
रो॒चते॑ । सूर्य॑स्य । 29 (50)

4.3.13.2

रु॒शद्-दृ॒शो द॑दृ॒शो न॑क्त॒या चि॒दरू॑क्षि॒तं दृ॒श आ रू॒पे अ॒न्नं ।

सै॒नाऽनी॑केन सु॒विद॑त्रो अ॒स्मै य॑ष्टा दे॒वाꣳ आय॑जिष्ठः स्व॒स्ति ।
अद॑ब्धो गो॒पा उ॒त नः॑ पर॒स्या अ॒ग्ने द्यु॑मदु॒त रे॒वद् दि॑दीहि ।
स्व॒स्ति नो॑ दि॒वो अ॒ग्ने पृ॑थि॒व्या वि॒श्वायु॑र्धेहि यज॑थाय दे॒व ।
यथ् सी॒महि॑ दि॒विजा॑त प्र॒शस्तं॑ तद॒स्मासु॑ द्रवि॑णं धेहि चि॒त्रं ।
यथा॑ हो॒तर्म॑नुषो – [] 30

4.3.13.2 - Padam

रु॒शत् । दृ॒शे । द॒दृ॒शे । न॒क्त॒या । चि॒त् । अ॒रू॒क्षि॒तम् । दृ॒शे । ए॒ति ।
रू॒पे । अ॒न्नम् । सः । ए॒ना । अ॒नी॑केन । सु॒विद॑त्र इति सु॒विद॑त्रः ।
अ॒स्मै इति॑ । य॑ष्टा । दे॒वान् । आय॑जिष्ठ इत्या – य॒जिष्ठः । स्व॒स्ति ।
अद॑ब्धः । गो॒पा इति॑ गो॒पाः । उ॒त । नः॑ । पर॒स्या इति॑ परः॒पाः ।
अ॒ग्ने । द्यु॑मदि॒ति द्यु॑ – मत् । उ॒त । रे॒वत् । दि॑दीहि । स्व॒स्ति । नः॑ ।
दि॒वः । अ॒ग्ने । पृ॑थि॒व्याः । वि॒श्वायु॑रिति वि॒श्व – आ॒युः । धे॒हि ।
यज॑थाय । दे॒व । यत् । सी॒महि॑ । दि॒विजा॑तेति दि॒वि – जा॒त ।
प्र॒शस्त॑मिति प्र – श॒स्तम् । तत् । अ॒स्मासु॑ । द्रवि॑णम् । धे॒हि ।

चि॒त्रम् । यथा॑ । हो॒तः । म॒नुषः । 30 (50)

4.3.13.3

दे॒वता॑ता॒ यज्ञे॑भिः॒ सू॒नो॑ स॒हसो॑ यजा॑सि ।
ए॒वा नो॑ अ॒द्य स॒मना॑ स॒माना॑नु-श॒न्नग्न॑ उ॒शतो॑ य॒क्षि दे॒वान् ।
अ॒ग्निमी॑डे॒ पुरो॑हि॒तं य॑ज्ञस्य॒ देव॑मृ॒त्विजं॑ । हो॒तार॑ꣳ र॒त्नधा॑त॒मं ।
वृ॒षा सो॑म द्यु॒माꣳ अ॒सि वृ॒षा दे॒व वृ॑ष॒व्रतः॑ ।
वृ॒षा ध॑र्मा॒णि द॑धिषे । सा॒न्तप॑ना इ॒दꣳ ह॒विर्म॑रु॒तस्तज्जु॑जु॒ष्टन॑ ।
यु॒ष्माको॑ती रि॒शाद॑सः । यो नो॑ म॒र्तो व॑सवो दुर्॒ह्णायु॑स्ति॒रः
स॒त्यानि॑ म॒रुतो॑ – [] 31

4.3.13.3 - Padam

दे॒वता॑तेति॒ दे॒व – ता॒ता । य॒ज्ञेभिः॑ । सू॒नो इति॑ । स॒हसः॑ । यजा॑सि ।
ए॒वा । नः॑ । अ॒द्य । स॒मना॑ । स॒माना॑न् । उ॒शन् । अ॒ग्ने । उ॒शतः॑ ।
य॒क्षि । दे॒वान् । अ॒ग्निम् । ई॒डे । पु॒रोहि॑तमि॒ति पु॒रः – हि॒तम् ।
य॒ज्ञस्य॑ । दे॒वम् । ऋ॒त्विज॑म् । हो॒तार॑म् । र॒त्नधा॑त॒ममि॑ति

रत्न – धा॑त॒मम् । वृ॒षा॑ । सो॒म । द्यु॒मा॒नि॒ति॑ द्यु॒मा॒न् । अ॒सि॒ । वृ॒षा॑ ।
दे॒व । वृ॒ष॒व्र॒त इति॑ वृ॒ष – व्र॒तः॑ । वृ॒षा॑ । ध॒र्मा॒णि । द॒धि॒षे ।
सा॒न्त॒प॒ना इति॑ सां – त॒प॒नाः॑ । इ॒दम् । ह॒विः॑ । म॒रु॒तः॑ । तत् ।
जु॒जु॒ष्ट॒न । यु॒ष्मा॒क । ऊ॒ती । रि॒शा॒द॒स इति॑ रि॒श – अ॒द॒सः॑ । यः ।
नः॑ । म॒र्तः॑ । व॒स॒वः॑ । दु॒र्ह॒णा॒यु॒रिति॑ दुः – ह॒णा॒युः॑ । ति॒रः॑ ।
स॒त्या॒नि॑ । म॒रु॒तः॑ । 31 (50)

4.3.13.4

जि॒घा॒ञ्सा॒त् ।

द्रु॒हः॑ पा॒शं॑ प्र॒ति स॑ मु॒ची॒ष्ट त॒पि॒ष्ठे॒न त॒प॒सा ह॒न्त॒ना तं॑ ।
सँ॒व॒त्स॒री॒णा म॒रु॒तः॑ स्व॒र्का उ॒रु॒क्ष॒याः॑ स॒ग॒णा मा॒नु॒षे॒षु ।
ते॒ऽस्म॒त् पा॒शा॒न् प्र॑ मु॒ञ्च॒न्त्वा॒ह॒सः॑ सा॒न्त॒प॒ना म॒दि॒रा मा॒द॒यि॒ष्ण॒वः॑ ।
पि॒प्री॒हि दे॒वा॒ञ् उ॒श॒तो॑ य॒वि॒ष्ठ वि॒द्वा॒ञ् ऋ॒तू॒र्ऋ॒तु॒प॒ते॑ य॒जे॒ह ।
ये॒ दै॒व्या ऋ॒त्वि॒ज॒स्ते॒भि॒र॒ग्ने॒ त्व॒ञ् हो॒तृ॒णा॒म॒स्या॒य॒जि॒ष्ठः॑ ।
अ॒ग्ने॒ य॒द॒द्य वि॒शो॑ अ॒ध्व॒र॒स्य॑ हो॒तः॑ पा॒व॒क – [] 32

4.3.13.4 - Padam

जि॒घा॑ञ्सात् । द्रु॒हः । पा॒शम् । प्र॒तीति॑ । सः । मु॒ची॒ष्ट । तपि॑ष्ठेन ।
तप॑सा । ह॒न्त॒न । तम् । सँव॑थ्सरीणा इति सं – व॒थ्सरी॑णाः ।
म॒रुतः॑ । स्व॒र्का इति॑ सु – अ॒र्काः । उ॒रुक्ष॑या इत्यु॒रु – क्ष॑याः ।
सग॑णा इति स – ग॒णाः । मा॒नुषे॑षु । ते । अ॒स्मत् । पा॒शान् । प्रेति॑ ।
मुञ्च॑न्तु । अ॒ह॒सः । सा॒न्त॒प॒ना इति॑ सां – त॒प॒नाः । म॒दि॒राः ।
मा॒द॒यि॒ष्ण॒वः । पि॒प्री॒हि । दे॒वान् । उ॒श॒तः । य॒वि॒ष्ट । वि॒द्वान् । ऋ॒तून् ।
ऋ॒तु॒प॒त इत्यृ॑तु-प॒ते । य॒ज । इ॒ह । ये । दै॒व्याः । ऋ॒त्वि॒जः । ते॒भिः ।
अ॒ग्ने । त्वम् । हो॒तृ॒णाम् । अ॒सि । आ॒य॒जि॒ष्ट इत्या॑ – य॒जि॒ष्टः ।
अ॒ग्ने । यत् । अ॒द्य । वि॒शः । अ॒ध्व॒र॒स्य । हो॒तः । पा॒व॒क । 32 (50)

4.3.13.5

शो॒चे वेष्ट्व॑ हि यज्वा॑ । ऋ॒ता य॑जासि म॒हि॒ना वि य॒द्भूर्ह॒व्या वह॑
य॒श॒सं वी॑रव॒त्त॒मं । ग॒य॒स्फा॒नो अ॒मी॒व॒हा व॑सु॒वित् पु॑ष्टि॒व॒र्ध॒नः ।
सु॒मि॒त्रः सो॒म नो॑ भव । गृ॒हमे॑धा॒स आ ग॑त म॒रुतो॑ मा॒ऽप भू॑तन ।
प्र॒मुञ्च॑न्तो नो अ॒ह॒सः । पू॒र्वी॒भिर्हि॑ द॒दा॒शि॒म श॒र॒द्धि॑र्म॒रुतो॑ व॒यं ।

महो॑भि- [] 33

4.3.13.5 - Padam

शो॒चे । वेः । त्वम् । हि । यज्वा॑ । ऋ॒ता । यजा॑सि । म॒हिना॑ । वी॒ति ।
यत् । भूः । ह॒व्या । वह॑ । यवि॑ष्ठ । या । ते । अद्य॑ । अ॒ग्निना॑ ।
रयि॑म् । अ॒श्नवत् । पो॒षम् । ए॒व । दि॒वेदि॑व इति दि॒वे – दि॒वे ।
यश॑सम् । वी॒रव॑त्तममि॒ति वी॒रव॑त् – त॒मम् । ग॒यस्फा॑न इति
ग॒य – स्फा॑नः । अ॒मीव॑हेत्यमी॒व – हा । व॒सुवि॑दिति व॒सु – वि॒त् ।
पु॒ष्टि॒वर्ध॑न इति पु॒ष्टि – वर्ध॑नः । सु॒मित्र॑ इति सु – मि॒त्रः । सो॒म ।
नः । भ॒व । गृ॒हमे॑धास इति गृ॒ह – मे॑धासः । ए॒ति । ग॒त । म॒रुतः॑ ।
मा । अपे॑ति । भू॒तन॑ । प्र॒मुञ्च॑न्त इति प्र – मु॒ञ्चन्तः॑ । नः ।
अ॒ह॒सः । पू॒र्वीभिः॑ । हि । द॒दाशि॑म । श॒रद्भि॑रिति श॒रत् – भिः॑ ।
म॒रुतः॑ । व॒यम् । महो॑भिरिति म॒हः – भिः॑ । 33 (50)

4.3.13.6

–श्च॒र्षणी॑नां ।

प्र॒बु॒ध्न्या ई॒रते॑ वो॒ महा॑सि प्र॒णामा॑नि प्र॒यज्य॑वस्ति॒रध्वं॑ ।

स॒ह॒स्रि॒यं द॒म्यं भा॒गमे॒तं गृ॒हमे॒धीयं॑ म॒रुतो॑ जु॒षध्वं॑ ।
उ॒प यमे॑ति यु॒वतिः॑ सु॒दक्षं॑ दो॒षा वस्तो॑र्ह॒विष्मती॑ घृ॒ताची॑ ॥
उ॒प स्वैन॑म॒रम॑तिर्व॒सूयुः॑ । इ॒मो अ॒ग्ने वी॒तत॑मानि
ह॒व्या ऽज॑स्रो व॒क्षि दे॒वता॑तिमच्छ । प्र॒ति न ई॑ सु॒रभी॑णि वियन्तु ।
क्री॒डं वः॑ श॒र्धो मा॒रुत॑म॒नर्वा॑णं रथे॒शुभं॑ ॥ 34

4.3.13.6 - Padam

च॒र्षणी॑नाम् । प्रेति॑ । बु॒ध्निया॑ । ई॒रते॑ । वः । म॒हा॑सि । प्रेति॑ ।
ना॒मानि॑ । प्र॒यज्य॑व इति प्र – य॒ज्यवः॑ । ति॒रध्व॑म् । स॒ह॒स्रि॒यम् ।
द॒म्यम् । भा॒गम् । ए॒तम् । गृ॒हमे॒धीय॑मिति गृह – मे॒धीय॑म् । म॒रुतः॑ ।
जु॒षध्व॑म् । उपेति॑ । यम् । एति॑ । यु॒वतिः॑ । सु॒दक्ष॑मिति सु – दक्ष॑म् ।
दो॒षा । वस्तोः॑ । ह॒विष्मती॑ । घृ॒ताची॑ । उपेति॑ । स्व । ए॒नम् ।
अ॒रम॑तिः । व॒सूयु॑रिति वसू – युः । इ॒मो इति॑ । अ॒ग्ने । वी॒तत॑मा॒नीति॑
वी॒त – त॒मानि॑ । ह॒व्या । अ॒जस्रः॑ । व॒क्षि । दे॒वता॑तिमिति
दे॒व – ता॒तिम् । अ॒च्छ । प्र॒तीति॑ । नः । ई॒म् । सु॒रभी॑णि । वियन्तु॑ ।

क्री॒डम् । वः । श॒र्धः । मा॒रु॒तम् । अ॒न॒र्वा॒णम् । र॒थे॒ शु॒भ॒मि॒ति॑

र॒थे – शु॒भम् । 34 (50)

4.3.13.7

क॒ण्वा॑ अ॒भि प्र॑ गा॒यत॑ । अ॒त्या॒सो न॑ ये म॒रु॒तः स्व॒ञ्चो॑ यक्ष॒दृशो॑
न शु॒भय॑न्त म॒र्याः । ते ह॒र्म्ये॒ष्ठाः शि॒शवो॑ न शु॒भ्रा व॒त्सा॒सो न
प्र॒क्री॒डिनः॑ प॒यो॒धाः । प्रै॒षाम॒ज्मेषु॑ वि॒थुरे॒व रे॒जते॑ भू॒मिर्या॑मेषु॒ यद्ध
यु॒ञ्जते॑ शु॒भे । ते क्री॒डयो॑ धु॒नयो॑ भ्राज॒दृष्टयः॑ स्व॒यं म॒हित्वं
प॒नय॑न्त धू॒तयः॑ । उ॒प॒ह्वरे॑षु॒ यद॑चि॒ध्वं य॒यिं वय॑ इ॒व म॒रु॒तः के॒न – [] 35

4.3.13.7 - Padam

क॒ण्वाः । अ॒भि । प्रै॒ति । गा॒यत॑ । अ॒त्या॒सः । न । ये । म॒रु॒तः ।
स्व॒ञ्चः । यक्ष॒दृश॑ इति॒ यक्ष॑ – दृशः । न । शु॒भय॑न्त । म॒र्याः । ते ।
ह॒र्म्ये॒ष्ठा इति॑ ह॒र्म्ये॒-स्थाः । शि॒शवः॑ । न । शु॒भ्राः । व॒त्सा॒सः । न ।
प्र॒क्री॒डिन॑ इति॒ प्र – क्री॒डिनः॑ । प॒यो॒धा इति॑ प॒यः – धाः । प्रै॒ति ।
ए॒षाम् । अ॒ज्मेषु॑ । वि॒थुरा॑ । इ॒व । रे॒जते॑ । भू॒मिः । या॒मेषु॑ । यत् ।
ह । यु॒ञ्जते॑ । शु॒भे । ते । क्री॒डयः॑ । धु॒नयः॑ ।

भ्राज॑दृष्ट॒य इति॑ भ्राज॑त् – ऋ॒ष्टयः॑ । स्व॒यम् । महि॑त्वमि॒ति
महि॑ – त्वम् । प॒नय॑न्त । धू॒तयः॑ । उप॒ह्वरे॑ष्वित्युप॒ह्वरे॑षु । यत् ।
अचि॑ध्वम् । ययि॑म् । वयः॑ । इ॒व । मरु॑तः । के॒न । 35 (50)

4.3.13.8

चि॒त् प॒था ।

श्रो॑तन्ति॒ को॒शा उप॑ वो रथे॑ष्वा घृ॒तमु॑क्षता मधु॑वर्णमर्च॑ते ।
अ॒ग्निम॑ग्नि॒ꣳ हवी॑मभिः॒ सदा॑ हवन्त॒ वि॒श॒पतिं॑ ॥ ह॒व्यवा॑हं पु॒रुप्रि॑यं ।
तꣳ हि श॑श्चन्त॒ ईड॑ते सु॒चा दे॒वं घृ॒तश्रु॑ता ॥ अ॒ग्निꣳ ह॒व्याय॑ वोढ॑वे ।
इन्द्रा॑ग्नी रो॒चना दि॒वः श॑नथ॒द्वृत्र॑ मिन्द्रं॒ वो वि॒श्वत॑स्परी न्द्रं॒ नरो॑
वि॒श्वक॑र्मन् ह॒विषा॑ वावृ॒धानो॑ वि॒श्वक॑र्मन् ह॒विषा॑ वर्ध॑नेन । 36

4.3.13.8 - Padam

चि॒त् । प॒था । श्रो॑तन्ति । को॒शाः ॥ उपे॑ति । वः । रथे॑षु । ए॒ति ।
घृ॒तम् । उ॒क्षत॑ । मधु॑वर्णमि॒ति मधु॑ – वर्णम् । अर्च॑ते ।
अ॒ग्निम॑ग्निमि॒त्यग्नि॑म् – अ॒ग्निम् । हवी॑मभिरि॒ति हवी॑म – भिः ।
सदा॑ ॥ ह॒वन्त॑ ॥ वि॒श॒पति॑म् । ह॒व्यवा॑हमि॒ति ह॒व्य – वा॑हम् ॥

पुरु॑प्रि॒यमि॑ति॒ पुरु॑ – प्रि॒यम् । तम् । हि । श॑श्चन्तः । ई॒डते॑ । सु॒चा ।
दे॒वम् । घृ॒तश्चु॑तेति॒ घृ॒त – शु॒ता॑ । अ॒ग्निम् । ह॒व्याय॑ । वो॒ढवे॑ ।
इन्द्रा॑ग्नी इ॒तीन्द्र॑ – अ॒ग्नी । रो॒चना॑ । दि॒वः । श॑नथत् । वृ॒त्रम् ।
इन्द्र॑म् । वः । वि॒श्वतः॑ । प॒रीति॑ । इन्द्र॑म् । नरः । वि॒श्वक॑र्म॒न्निति॑
वि॒श्व – क॑र्मन् । ह॒विषा॑ । वा॒वृ॒धा॒नः । वि॒श्वक॑र्म॒न्निति॑
वि॒श्व – क॑र्मन् । ह॒विषा॑ । वर्ध॑नेन । 36 (46)

(सूर्य॑स्य – मनु॑षो – मरु॑तः – पा॒वक॑ – महो॑भी – रथे॑शुभ –
ङ्गे॒न – षड्॑च॒त्वारि॑ंशच्च) (A13)

Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 13 Anuvaakams :-

(अ॒पान्त्वे॑म – न्न॒यं पु॒रो भु॒वः – प्रा॒ची – ध्रु॒वक्षि॑ति – स्त्र्य॒वि –
रिन्द्रा॑ग्नी – मा छ॒न्द – आ॒शुस्त्रि॒वृ – द॒ग्नेर्भा॑गो – ऽस्ये॑क –
ये॒यमे॒व सा॒ या – ऽग्ने॑ जा॒ता – न॒ग्निर्वृ॒त्राणि॑ – त्रयो॑दश)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :-

(अ॒पान्त्वे॑ – न्द्रा॑ग्नी – इ॒यमे॒व – दे॒वता॑ता – षट्त्रि॑ंशत्)

पद पाठे (वाक्य सहित) – चतुर्थकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

First and Last Padam of Third Prasnam of Kandam 4 :-

(अ॒पान्त्वे॑मन् – ह॒विषा॑ व॒र्धने॑न)

॥ हरिः॑ ओं ॥

॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां पद पाठे

चतुर्थ काण्डे तृतीयः प्रश्नः समाप्तः ॥

Details of Panchati and Padam for Kandam 4 – Prasanam 3 – TS 4.3

	Panchati	Padams
Anuvakam 1	1	65
Anuvakam 2	3	130
Anuvakam 3	2	128
Anuvakam 4	3	167
Anuvakam 5	1	76
Anuvakam 6	2	106
Anuvakam 7	2	106
Anuvakam 8	1	37
Anuvakam 9	2	96
Anuvakam 10	3	135
Anuvakam 11	5	269
Anuvakam 12	3	133
Anuvakam 13	8	396
Total →	36	1844

Notes:

1. Please refer to the book “TS Kandam 1” and “TS 1.1 pada paadam with Vaakyam” for notes and conventions used in this Compilation.
2. Please download our vedic compilations from our web site www.vedavms.in